„Kanadai Magyar Ujság"
egyesitve a "KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"
Kanada és az angol birodalom elterjedtebb, vezető magyar hetilapja amely mindenkor önzetlenül védi meg az idegenbe szakadt magyarság érdekeit és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivivni minden honfitársunk számára.
Előfizetési dij egy évre: $3.00. Az Óhazába és külföldre egy évre $4.00
Szerkesztőség és kiadóhivatal 375 Hargrave St WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
BRIDGEBURG
CALEDONIA
CHIPPAWA
CROWLAND
FORD CITY
FORT ERIE
FORT WILLIAM
GALT
GUELPH
HAMILTON
KITCHENER
MONTREAL
New WATERFORD
NIAGARA FALLS
OSHAWA
OTTAWA
PORT COLBORNE
PORT ROBINSON
QUEBEC
ST. CATHARINES
SPRING HILLS
SUDBURY
SYDNEY
TORONTO
WELLAND
WINDSOR

Kelet- és Nyugat Kanadai Magyar Ujság

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

ALDINA
BEKEVAR
CANA
CALGARY
COALHURST
EDMONTON
ESTEVAN
HALMOK
KAPOSVAR
LETHBRIDGE
NORBURY
OTTHON
PLUNKETT
RAYMOND
REGINA
SASKATOON
SAXONHILL
SOKHALOM
SZT. LASZLO
SZEKELYFOLD
SUMAS
TABER
VANCOUVER
WAKAW
WEYBURN
WHITEWOOD
YORKTON

„Canadian Hungarian News"
Combined with the "CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
An Independent Weekly Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Domonion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.
Editorial Offices and Printing Plant 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
Yearly Subscription $3.- to Foreign Countries $4.-

VOL. VIII EVFOLYAM — 375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA, 1931. JULIUS 30 CSÜTÖRTÖK — No. 31 SZAM

THE REVIVAL OF LACE-MAKING IN HUNGARY

An article by A.S. LEVETUS, reprinted from the "STUDIO" Magazine, London.

(CONTINUED)

Of late years much has been done to revive the home industries, and, owing to the strenuous exertions Mme. Horthy, wife of the Regent of Hungary, and other ladies who have taken a lively interest in the matter-success has been achieved. These ladies brought the matter before the government of education and set the wheel going, and now the art of lace-making is being taught systematically.

Needle-point is also well known in Hungary. Prof. Árpád Dékány of the College of Arts and Crafts conceived the idea in the first years of the twentieth century, that the adapting of old Hungarian patterns to this kind of work by creating new designs based on the so-called "Halászér" (Fisherman's point) adds to the character and charm of these lines. How beautiful many of these designs are, and now skillfully they are executed!

The organization of the art- and embroidery schools is really excellent in Hungary. The training is thorough and systematic. All subjects bearing upon lace-making, for instance, are taught, such as embroidery, drawn-thread lace, filet, bobbin and needle-point. Knowledge of the materials on which and with which the students work, as well as designing and the application of designs to a particular kind of material are considered of importance, for everything is done to show how the "life" of the work depends on the thought and feeling put into it.

The students have access to general and special literature on the subject, and are besides taught the commercial side of it, including even book-keeping. Instruction of this character is given in most of the technical schools in Hungary as an addition to the general curriculum, and such commercial training proves of considerable value to the students when they leave to seek a livelihood by their own efforts.

The country-teachers receive free instruction at the College of Arts and Crafts and scholarships are granted to cover the cost of living in Budapest. When they have finished the course, the teachers are sent either to the lace-making centres in the North of Hungary (now under Czecho Slovakian rule), in the counties Sáros, Gömör, Nyitra and Zólyom, or, especially since these parts of Hungary, where bobbin lace was made as far back as 350 years ago by the Magyar population, were handed over to the Czechs, to the so-called 'Matyó' district, to study this typical embroidery in its home.

Most of the embroidery is worked with the finest silk "soutache" in home-spun linen, and the design is unmistakably Hungarian, though built up on modern lines. This is a speciality in Hungary and well worth developing, for its beauty is undeniable. For its artistry and charm Magyar needle-point compares well with that of any other country.

„Ötezer mérföld Nyugatkanada magyar telepei között"

Ez lesz a cime annak az utleirásnak, melynek közlését lapunk szerkesztője egyik legközelebbi számunkban fog megkezdeni. Bácskai P. Béla bejárta Saskatchewan középső részének magyar telepeit, jelenleg pedig az albertai magyarokat látogatja meg, honnan Északsaskatchewanon keresztül tér vissza Winnipegre.

BARATAI MÉG NEM ISMERIK A KANADAI MAGYAR UJSÁGOT? — KÉRJEN RÉSZÜKRE MUTATVÁNYSZÁMOT!

INDULÁS ELŐTT LINDBERGHÉK

Lindbergh világhirü amerikai pilóta, aki elsőnek repülte át az Atlanti Óceánt — mint már jelentettük — feleségével együtt Kanadán keresztül Japánba szándékozik repülni. Az Associated Press távirati iroda tudositása értelmében a fiatal pár ugyszólván elkészült az utra és a közeli napokban nekivág a levegőnek. Először Kanada hivatalos székhelyén, Ottawában szállnak le, honnan az ontariói Cochrane felett elrepülve a Northwest Territories Moose Factory nevü telepén vesznek fel benzint.

A terv szerint Moose Factoryból Manitoba Churchill kikötője felé veszik utjukat, ahonnan a Baker tó és a Great Bear tó partján fekvő gazolinállomások érintésével Aklavik alaskai faluban mondanak bucsut az amerikai szárazföldnek. Kétség telenül merész vállalkozás előtt állnak Lindberghék, amennyiben a legveszedelmesebb elhagyatott kanadai területeken kell áthaladniok, ahol ezermérföldekre is alig lehet embert találni.

Maga az utvonal páratlan a maga nemében, miután keletről nyugati irányban még nem hagyta el repülőgép Északamerika partjait, ugyhogy a pilóták ép kézzel lábbal visszatértek volna. Emellett nemzetközi viszonylatban is sokat várnak Lindberghék japáni kirándulásától, főleg miután ezzel kapcsolatosan ki szeretnék mélyiteni az amerikai-japán diplomáciai összeköttetést, amire a történelemben még nagy szerep vár.

Már Peace Riveren is magyar fiu lett az első

Alberta tartomány legészakibb lakott vidékein is megtelepedett a magyarság, sőt az arány lag rövid egynéhány esztendő alatt olyan sikereket könyvelhet el magának, amit a régi kanadai magyar telepek pionirjai is megirigyelhetnének. Ott fenn északon, ahol pontosan 90 napig tart a nyár, ami még többet jelent, 270 és egynéhány napig a kegyetlen kanadai tél — ismét egy derék magyar vitte el az elismerés pálmáját sok más nemzetiség elől. Annyival inkább fontosnak kell tartanunk ez utóbbi eredményt, miután nemcsak az angol lapok, hanem a jelek szerint a hivatalos körök, illetőleg az albertai mezőgazdasági minisztérium is a legkomolyabban méltányolta egy fiatal honfitársunk igyekezetét és olyan kitüntetésben részesitette, amilyenre sajnos még kevés példa akadt Magyarkanadában.

Csetneky Ferenc tudósitónk szivességéből közölhetjük az örvendetes hirt, mely nem egyéb, mint hogy Riczu János közismert peace-riveri gazda fia, Riczu Sándor az iskolai vetemény-kiállitáson első dijat nyert, minek elismeréséül a 15 éves legényt a tartomány álamköltségen két heti tanulmányutra, illetőleg ingyenes tan folyamra küldötte az oldsi gazdasági iskolába. Tekintettel arra, hogy még a vasuti jegyet is megfizették Riczu Sándornak, mindenesetre csábító hatással lehet a fiatal magyar eredménye a kanadai magyar farmerifjuságra.

Ugyanekkor nem mulaszthatjuk el kiemelni, hogy a peace-riveri kenyérsütési versenyben is magyar lány lett az első, még hozzá csodálatos véletlen képen Riczu Sándor testvére, Riczu Erzsike, akinek mesterremekét, egy ropogós magyar cipót még az edmontoni kiállitásra is elvittek, hadd bámulja meg az angol és sok más kanadai nemzetiség a fiatal magyar háziasszony tudományát. A fenti két példa is világosan mutatja, hogy milyen nagy tere lehet Kanadában a magyar tehetségnek és ezuton is felkérjük lapunk barátait, hogy a hasonló sikerekről ne mulasszák el haladéktalanul értesiteni a Kanadai Magyar Ujság szerkesztőségét, hogy az ilyen eredményeket angol cikkbe foglalva, ezáltal is öregbithessük fajunk becsületét ebben az uj hazában.

Magyar tanitókat a magyar telepekre!

Méltán eldicsekedhetünk azzal, hogy ma már szépszámu magyar férfi és nő rendelkezik tanitói oklevéllel, viszont ugyan akkor, amikor ezek nagyrésze állás nélkül van, a magyar telepek legtöbbjén idegen nemzetiségü tanitók oktatják a legszükségesebb tudományra az ifjuságot. Több oldalról megnyilatkozó kérelemnek engedve, ezuton is felhivjuk azon magyar telepek vezetőségét, akik magyar tanerővel kivánják ellátni iskoláikat, hogy ezen szándékukat jelentsék be a "Kanadai Magyar Ujság"-nál, hogy erről az iskola nélkül levő magyar tanitókat értesithessük.

Ugy érezzük, hogy honfitársainknak minden tőlük telhetőt el kell követniök arra, hogy a magyar faj értékes tulajdonságait az uj nemzedékbe átplántálják. Ennek pedig egyik legfontosabb eszköze a jó magyar tanitó, aki habár kanadai születésü és kanadai végzettségü is legyen, nem szégyenli magyarságát és anélkül, hogy megsértené a tanitási szabályrendeleteket, nemcsak a szükséges tudnivalókat, hanem az Óhazából kivándorolt, angolul esetleg nem épen hibátlanul beszélő szüleik tiszteletét és a fajunk iránti ragaszkodást is bele tudná csepegtetni a kanadai magyar jövő képviselőinek lelkébe.

KI MIT TUD, KI MIT LÁT, KI MIT HALL: KÖZÖLJE A KANADAI MAGYAR UJSÁGGAL

Nem hagyják magukat a távgyaloglók

Mint ismeretes, Kanada több városában, köztük Winnipegen ujszerü, de tagadhatatlanul buta sporttal igyekeznek pénzt keresni egyes időszaki vállalkozók. Megrendezték ugyanis a "Walkathon" versenyt (walk at home, azaz sétálj otthon elferditése a Marathon miniájára), hogy ezáltal csábitsák a szinházakba a közönséget.

A Walkathon verseny abból áll, hogy a vállalkozók kitüznek néhány száz dollár dijat annak, aki legtovább birja a sétát, illetőleg a mozgást. Winnipegen két szinházban is "sétálnak" ilyenformán az emberek, noha már rengeteg sokan kibuktak a sportolók közül. 38 szerencsétlen férfi és nő azonban még mindig birja, annak ellenére, hogy már közel ezer órája sétálnak egyfolytában.

A valóságos emberkinzásnak beillő látványosság résztvevői mindenegyes órában pihenhetnek ugyan tiz percig, azonban ennek elmultával éjnek idején is könyörtelenül felzargatják őket. Bárha eredetileg ezer óra volt kitűzve, mint versenyidő, minden valószinüség szerint akad bolond, aki ezt is megtudja toldani. Legutóbb nagy port vert fel a rendőrség beavatkozása is, azon az alapon, hogy vasárnap nem szabad látványosságért pénzt szedni. Alig néhány órai börtön után azonban kiszabadultak az örökmozgók és tovább folytatták a szinte végnélküli versenyt, noha már alig lézengenek a kimerültségtől.

Ottó-hirek kavarognak a levegöben

Annak ellenére, hogy Magyarország egész területére különösen az elszakitott Délvidékre, ezenkivül Horvát-, Szlavon- és Dalmát-országok birtokára, ami nagyszerüen megfelelne az olaszok tervének. Legfantasztikusabb azonban az a hir, mely Horthy Miklós kormányzót örökös nádorrá nevezné ki és mint leendő alkirályt emlegeti Ottó mellett. A látszat szerint az egész mesét azért találták volna ki a franciák, hogy a "Justice for Hungary" óceánrepülőgép óriási diplomáciai sikerét lehetőleg lerontsák.

Még ennél is hihetetlenebb hirlapi kacsák láttak napvilágot a kanadai angol lapokban az osztrák trónnal kapcsolatban. Eszerint a válópöreiről hires Nevada államban lévő Reno városában John Burrows ügyvéd 12 éves fia, Harvey Marois Richard Leon George Burrows kapott volna igen kecsegtető meghivásokat az osztrák császári trónra. A kereken öt keresztnévvel dicsekedő amerikai legénykére édesanyja ugyanis Mária Magdaléna osztrák főhercegnő, Ferenc József öccsének leánya, akit Ottóval állitanak szembe egyes osztrák legitimista körök, mint trónkövetelőt. Burrows ügyvéd azonban állitólag azt a kijelentést tette, hogy alaposan elnadrágolná fiát, ha bele merne kóstolni az európai politikába.

Annak ellenére, hogy Magyarország egész területére különösen az elszakitott Délvidékre, ezenkivül Horvát-, Szlavon- és Dalmát-országok birtokára, ami nagyszerüen megfelelne az olaszok tervének. Legfantasztikusabb azonban az a hir, mely Horthy Miklós kormányzót örökös nádorrá nevezné ki és mint leendő alkirályt emlegeti Ottó mellett. A látszat szerint az egész mesét azért találták volna ki a franciák, hogy a "Justice for Hungary" óceánrepülőgép óriási diplomáciai sikerét lehetőleg lerontsák.

Még ennél is hihetetlenebb hirlapi kacsák láttak napvilágot a kanadai angol lapokban az osztrák trónnal kapcsolatban. Eszerint a válópöreiről hires Nevada államban Reno városában John Burrows ügyvéd 12 éves fia, Harvey Marois Richard Leon George Burrows kapott volna igen kecsegtető meghivásokat az osztrák császári trónra. A kereken öt keresztnévvel dicsekedő amerikai legénykére édesanyja ugyanis Mária Magdaléna osztrák főhercegnő, Ferenc József öccsének leánya, akit Ottóval állitanak szembe egyes osztrák legitimista körök, mint trónkövetelőt. Burrows ügyvéd azonban állitólag azt a kijelentést tette, hogy alaposan elnadrágolná fiát, ha bele merne kóstolni az európai politikába.

Hungarian S. C. — Monarch Football Club 1:0

Kánikulai hőségben állott ki a magyar csapat és a lelkes játékosok meg érdemelt győzelemre vitték a magyar szineket.

A csapat két legdédelgetettebb játékosának az elmaradása folytán létrejött felállitás módositás minden tekintetben bevállott és habár négy megsérült játékos inkább nem játszott volna ezen a mérkőzésen azért határozottan megállapitható, hogy minden játékos teljes mértékben hozzá járult a győzelemhez. A kapuba még a tavasz folyamán lábtörés szenvedett Wenzel került, aki tréning hiány mellett és dacára, hogy sérülése után most került először vissza a csapatba jobbszélső helyét nemcsak sikeresen cserélte fel a csapat legnehezebb poziciójával, hanem a szó szoros értelmében bravurosan védett. Wegesser távolmaradása miatt Katrein center-csatár került a hátvédsorba, aki könnyen szerelte le a legveszedelmesebb támadásokat. Sikeres változtatásnak bizonyult a két Schwartz testvér egymás mellé helyezése, akiknek gyönyörü passzjátéka a csatársor évek előtti formájára emlékeztette a szemlélőt, habár az ellenfél erős védelmén sok biztosnak látszó gól-alkalom sikertelennek bizonyult. A sport barátok örömmel látták a csapat brilliáns balszélsőjének a szereplését, aki több fontos mérkőzésen hiányzott a felállitásból.

A nappal szembe került ellenfél az első félidőben nem tudott eredményt elérni s a magyar csapat szép összjátékával határozott fölényben volt és a második félidő kezdetén a nappal szembe kerülés nem változtatott a helyzeten és miután Schwartz Ignác a labdát menthetetlenül a kapuba helyezte a csapat győzelme teljesen biztositva volt, mert a lelkes játékosok az ellenfél legelkeseredettebb támadásainak is kitartóan ellentállolottak.

A magyar csatársor már régóta nem mutatott ilyen jó formát és a csapat mostani szereplése megmutatta, hogy csak egy kis lelkesedés szükséges, hogy a magyar szineket győzelemre vigye.

UJABB KÁNIKULA VONULT VÉGIG A PRÉRIN

Alberta és Saskatchewan tartományokon keresztül Keletkanada felé vonult az a hőhullám, mely a higanyt nem egy helyen a 100 fok Fahrenheit, azaz az európai mértékegység szerint 38 Celsius fokra emelte a déli órákban. A tikkasztó forróság még inkább megnehezitette az emberek és állatok megélhetését, különösen a kiszáradt területeken, ahol sem fü sem viz nem található százmérföldes távolságokban.

Az "Ungheria" magyar kapitánya elmondja a hajó katasztrófáját

Nagykanizsáról jelentik: A világsajtót bejárta a hir, hogy az "Ungheria" nevü olasz kereskedelmi gőzös a bretagnei partok közelében elsüllyedt. A hajó másodkapitánya nagykanizsai magyar ember: Gyümölcs Jenő. Ő szerencséen megmenekült és szüleihez irott levelében elmondja a Magyarország nevét viselő hajó pusztulását. "Nagy köd volt junius tizennegyedikére virradó reggel — irja a kapitány — Franciaország partjain. Reggel félhatkor a hajó közvetlen közelében vészjelek harsantak föl. Mire az "Ungheria" a ködben megmozduit, ijesztően bontakoztak ki egy hatalmas személyszállitó hajó körvonalai. A katasztrófát már nem lehetett kikerülni: a személyszállitó teljes sebességgel belefutott az Ungheriába. Sisteregve, tajtékozva ömlött be a viz a hajó oldalába és sülyedni kezdtünk. Néhány perc mulva már mentő csónakokba ugráltunk és igyekeztünk messzire evezni, nehogy a sülyedő hajó körül keletkező örvény elkapja a csónakokat. Néhány perc mult el ujra: az "Ungheria" vészes sipolással sülyedt el az örvényben. A másik hajó, a francia "Rochambeau" francia szállitó gőzös vészesen tülközve állt néhány száz méterrel odébb. Azután felvett bennünket a földzetére, visszafordult Le Havreba, ahol kitett mindnyájunkat a partra. De a "Rochambeaut" is be kellett vontatni a dokkba, mert az oldala megsérült. Mi, huszonkilencen, szerencsésen megmenekültünk."

1100 ÉVES CSALÁDI TRAGÉDIA EGY KÖVÖN

Svédország egyik legszebb tá ján, a keleti Götlandban, a Krisztus utáni IX. század óta áll egy hatalmas kő, amelyen titokzatos rovás-irás van. A tudósok, akik már a legtöbb óskandinév rovás-irást megfejtették, ezzel nem tudtak boldogulni. Most azután sikerült ezt is megfejtenlök. Az irás egy 1100 éves családi tragédiáról szól. Egy Varin nevü öreg ember panaszkodik, hogy elsőszülött fiát meggyilkolták. Ő már tulöreg ahoz, hogy bosszut álljon, ezért kisebb fiát bizza meg a vérbosszuval. Ezután rettenetes átkok következnek a gyilkosra, majd különböző varázsigék és áldások, amelyeknek az a célja, hogy kisebbik fiának erőt adjanak a vérbosszu végrehajtására.

KÉMKEDÉST LEPLEZTEK LE A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTÉRIUMBAN

A párisi Journal értesülése szerint a francia külügyminisztérium egyik hivatalnokát, aki a sifrirozó osztályban dolgozott letartóztatták. Azzal vádolták, hogy szigoruan bizalmas diplomáciai okmányokat szolgáltatott ki illetéktelen személyeknek. A letartóztatást többnapig tartó vizsgálat előzte meg. A hivatalnok két bűntársát szintén őrizetbevették. A hatóságok az ügyet nagy titoktartással kezelik. A letartóztatott hivatalnok bevallotta, hogy már hosszabb idő óta folytatja üzelmeit. Másolatokat készitett az általa megfejtett diplomáciai jelentésekről, amelyeket egy külföldi hatalomnak tovább adott.

LEGUJABB HIREK

BUSHELENKENT ÖT CENTET, ugynevezett "bonus"-t fizet a kormány a farmereknek, amint azt Bennett miniszterelnök kijelentette. A Nyugatkanadában eladott buza minden busheljét kiviteli-árunak veszik és igy mindenegyes bushel után ki fogják fizetni az 5 centet egészen 1932 julius 31-ig. A kormány $6,500,000-t tett félre erre a célra. Ugyanekkor 3—4 cent bonust számitanak fizetni az kiviteire szánt vaj fontja után.

LEEGETT EGY TITKOS SZESZGYÁR Montreal mellett, midőn felrobbant a már szállitásra kész alkohol. St. Laurent külvárosban egy állatorvos istállójában helyezték el a $45,000-os titkos szeszgyárat, melyet 125 beteg kutyával lepleztek.

A MUNKANÉLKÜLISÉG LEKÜZDÉSÉRE szabad kezet kapott a birodalmi kormány. Mult hétfőn hagyta jóvá a parlament azt a rendelkezést, mely ugyszólván határ nélküli kiadásokra jogositja a kormányt ezen a téren egészen az őszi ülések megkezdéséig.

TÖMEGESEN KOBOZZÁK el az italvásárlási engedélyeket Ontarióban olyanoktól, akik nem sajnálják a pénzt szesz italokra, viszont ugyanekkor hatósági segélyre, illetőleg közellátásra tartanak igényt.

IRTÓZATOS ERDŐTÜZEK PUSZTITANAK a szárazság következtében Ontario északi részein és British Columbiában. Fernie körül rengetegen kénytelenek voltak otthonaikat elhagyni és az erdőtüzoltók egy harminc tagu csapata valóban csodával határosan menekülhetett csak meg a rettenetes tüzhaláltól.

MEGKEZDŐDÖTT OTTAWÁBAN az az izgalmas parlamenti vita, amely a Beauharnois csatorna áramfejlesztő vállalatának üzelmeire vet napvilágot. Amint a kiküldött bizottság megállapitotta, a Beauharnois vállalat kereken egymillió dollárt fizetett az egyes pártok pénztárába, csakhogy ezáltal különleges jogokat biztosithasson magának.

A ZEPPELIN AZ ÉSZAKI SARK FELÉ váló utjában elhaladt Leningrad, a volt Szentpétervár felett. Eckener kapitány vezeti ismét a diadalmas német léghajót, mely annakidején Amundsen és társai kutatásában is segédkezett. A Zeppelin tudományos kutatásokat fog végezni a Sarkvidéken és 30 főnyi személyzete mellett 16 utast vitt magával.

MINDENKI DEPORTÁLHATÓ, aki öt évnél kevesebb időt töltött Kanadában és közköltségen él — igy szól a legujabb hiradás Ottawából. A városok már ennek megfelelően rendezkednek be és összeirják az illetőségi helyükre visszaszállitandó ujkanadásokat. Arról még nem szivárgott ki semmi hir, hogy körülbelül hány embert szállitanak vissza Európába és hogy mikor kezdik meg a tömeges deportálást, az azonban bizonyosnak látszik, hogy valami készül ezen a téren.

NEM HAGYJÁK A POOLOKAT tönkremenni a préritartományok, mint a legutóbbi jelentések mondják. A három préritartomány miniszterelnöke ugyanis elhatározta, hogy tekintet nélkül a pool adósságaira, felelősséget vállal az 1931-32-es termés értékesitéséért, miután itt a farmerek érdekéről van szó. A poolelevátorokat tehát ezentul is üzemben fogják tartani a legtöbb helyen és a tartományok által nyujtott kölcsönt 20 éves részletben kötelesek visszafizetni a gabonaértékesitő szövetkezetek.

MÉG MINDIG VIZ ALATT VAN QUEBEC tartomány St. Raymond községe, melyet a Ste. Anne folyó vize ugyszólván teljesen elöntött. A szomszédos falvak lakósai önfeláldozóan vettek részt a mentési munkálatokban e ennek köszönhető, hogy emberéletben nem esett kár. Még most is csak csónakkal lehet közlekedni az elöntött városban, bár a viz apadóban van.